

Det stora årliga kräftkalaset på Godegård (på 50- och 60 talet)

Den 7 augusti klockan 18.00 fick man börja fiska på den tiden. Då lastades bilen med håvar, beten och hinkar. Från Årsjön reglerades vattnet till tvättstugan, bastun, dammen, vidare via tuben till kvarnen som gammalt i världen drevs med vattenkraft, sedan slingrade sig ån mot kyrkan. Det fanns gott om kräftor hela vägen, den fina och goda svenska flodkräftan.

Varje år började fisket på samma ställe, nedanför dansbanebackarna. Pappa Baltzar var chef. Betade på med mörkt fiskad av trädgårdsmästare Dahlström och lade i håvarna där de alltid hade legat och givit kräftor, sedan satte han sig i bilen och rökte långsamt två cigarrcigaretter innan vi fick börja vittja. Det var hårda krav på kräftans storlek!

Efter ett par timmar åkte vi hem och kräftorna skulle räknas och läggas i sumpen som låg mitt emot lilla herrgården. Proceduren upprepades några kvällar i rad, men sedan fick trädgårdsmästare Dahlström ta över. Han fiskade både i sjön och i ån. Varje morgon stod sedan ett par hinkar med kräftor på kökstrappan, men enligt pappa redogjorde han nog inte för alla. Det var en lönsam marknad redan då, så ...

Den 16 augusti var det dags att ta upp kräftorna från sumpen. Pappa satt där på bryggan med glasögon på näsan, håvade upp och räknade. Bärhjälpen fick vara knäpp tyst. I köket stod styvmor Maj redo för det stora koket. Det luktade underbart i hela huset. Mäster Dahlström hade levererat dillkronor i stor mängd.

SÅ ÄNTLIGEN, DEN 17 AUGUSTI! Flaggan i topp, pappas födelsedag! Pappa och Maj hade en trogen vänkrets och alla bokade in den 17 augusti. Det var runt 20 - 25 personer och det beräknades 2 tjog kräftor per person!!! Några trogna damer kom för att hjälpa till med servicen. Det dukades vackert i den kinesiska matsalen. Mäster Dahlström kom med blommor och ännu mera dillkronor. Ölglas och nubbglas förstås och brutna servetter, bordet dekorerades med blårod klematis som växte på trädgårdsmuren.

Kräftorna lades upp på stora vackra fat som "tant Amalia" gjort. Alltså Märta Ankarswärd Grönvall, MAG, keramiker och lärare på Konstfack och pappas kusin. Hon var en given gäst. På det fat som stod framför pappa skulle de finaste romhonorna ligga - de med bredast stjärt! Så kom gästerna, de flesta bilburna, från Tjällmo, Borensberg, Linköping, Mariedam, Örebro.

Efter presenter och glada återseenden var det dags att sätta sig till bords. Smör, bröd, goda ostar och goda drycker och KRÄFTOR fanns på borden. Flera av gästerna hade mycket god sångröst och sången tävlade med allt sörplande. Flera gånger kom damerna från köket för att tömma skal och hönsen hade fest!

Pappa Baltzar

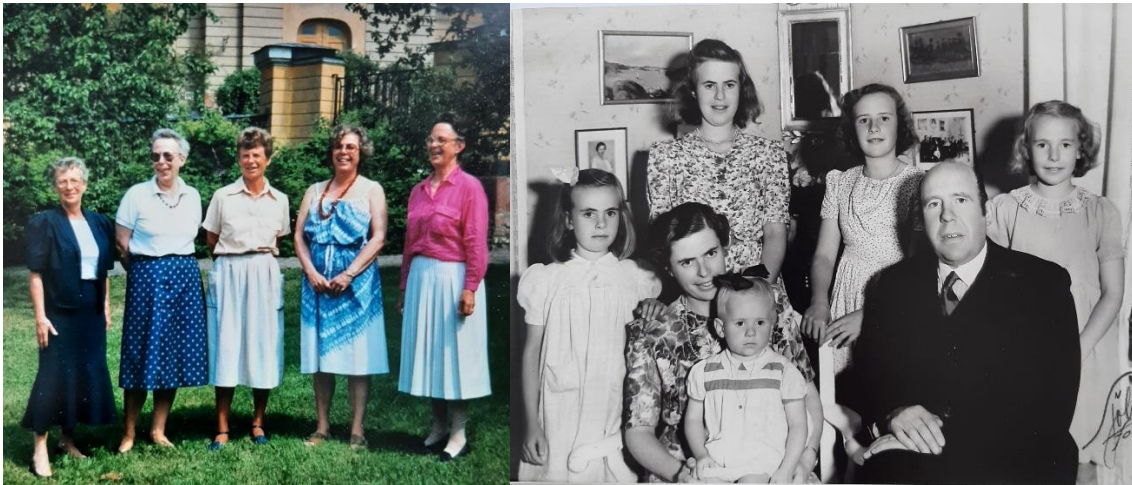
Styvmor Maj och pappas bror Claes

Ibland kom en ny gäst och skulle testas av "gänget". Någon av oss yngre, oftast jag, skulle göra en knäckebrödssmörgås med dubbla lager kräftstjärtar på. Gästen skulle tacka och äta upp hela smörgåsen vid bordet - annars ingen mera kräftfest på Godegård! Det var inte accepterat att spara den till senare! När vi döttrar kom med tilltänkta partners, då var både vi och dem väl förberedda!

Det bjöds inte på någon varmrätt, men efter bensträckning och rökpaus var det dags för efterrätt. Mäster Dahlström var en hejare på att odla melon som lades upp vackert, tillsammans med mängder av hallon, på fat gjorda av MAG. Hon hade även gjort alla tallrikar och assietterna vi åt på. Mätta och glada i hågen var det dags för kaffe, god kaka och punsch som stod uppdukad i stora salen en trappa upp. I den stora salen tittade alla släktingar från porträtten på gästerna och gladdes säkert med dem. Ljudnivån var ganska hög. Det fanns gott om plats i röda salongen och den blå salongen med sin otroligt långa soffa som rymde 10 personer, ibland flera!

Efter kaffet blev det ibland dans, men på senare år var det endast musik från grammofonen som underhållning. Var det fint väder tog en del sig en promenad i parken och längs med den vackra muren. Så var det dags för den som ville ha en grogg och efter att ha njutit av den var det för de flesta tid att bege sig hem, oftast per bil! Det finns många småvägar att ta sig fram på. Lokalpolisen Aspelin var väl medveten om vilken dag det var...! De gäster som bodde längst bort sov över, ofta i faster Ullas flygel. Så var den festen slut och så var det samma sak igen nästa år!

När jag gjorde praktik som hushållselev på Ultuna blev jag "döpt" som alla nya elever. Jag fick heta "Skivan". Pappa skickade nämligen, per tåg, en stor trälåda med levande kräftor till mig. Då blev det en riktig skiva! Likaså kom det sedan levande kräftor med tåg till Norrtälje flera år framöver!

Sista generationen Grill på stora herrgården. Bilden till vänster är tagen på ett släktmöte på Svindersvik. Från höger Anne-Louise (-29), Helena (-36), Margareta (-41), Charlotte (-33), Christina (-31). Bilden till höger är tagen 1943/1944. Pappa och mamma Eva bodde på lilla herrgården och vi fem systrar är födda och uppvuxna där. Tyvärr dog mamma redan 1945, bara 39 år gammal. Farmor Märtha, som blev änka redan 1912 och hennes trotjänarinna Augusta Larsson bodde på stora herrgården till 1951. Efter viss renovering flyttade pappa och hans nya hustru Maj in där och jag som enda hemmaboende barn.

Lite minnen från Margareta Grill-Hammar mars 2022